

»Drönarbild över fältförsöket som är området i förgrunden.

FOTO: OLOF SEGERBERG

Biokol i jordbruket kan motverka klimatförändringar

I oktober gick startskottet för ett gotländskt fältförsök med biokol vars syfte är att undersöka dess effekter på marken och om vattenupptagningsförmågan förbättras. Projektet är ett samarbete mellan det gotländska företaget Waila i samarbete med flera gotländska, svenska och tyska samarbetspartners.

Waila drivs av Anne och Sebastian Meyer som nyligen flyttat till Gotland från Tyskland. Sebastian studerade tidigare vid högskolan på Gotland, men det var när paret var här på semester 2016 som drömmen om att få bo på ön föddes permanent.

– Vi bodde då i München, men längtade efter att bo någonstans med mycket natur och mer rofylldhet, säger Anne Meyer.

Drömmen blev verklighet och sedan januari 2018 driver

paret det gemensamma företaget Waila som främst arbetar mot vindkraftsbranschen och de gröna näringarna. En del i verksamheten är arbetet med biokol där man nu hoppas att fältförsöket på Gotland ska kunna demonstrera biokolens fördelar.

– Vi insåg att kunskapen om biokol och dess användning inte är så stor på Gotland och tänkte att vi bäst skulle kunna demonstrera och visa på dess fördelar om vi hade ett fältförsök. Vi ville ha det så konkret som möjligt, säger Anne Meyer.

De sökte efter en lantbrukare som var villig att upplåta mark för försöket, som är ett Leaderprojekt och har döpts till "E-kol-ogiskt!", och Tomas Stenhuse på Stenhuse gård i

Sanda nappade och upplät en del av sin sparrisodling till försöket. Den svenska biokolen som används i försöket, är tillverkad av flis från betes- och åkermarker i Västergötland samt av utsorterad spannmål och foderpellets. Den tyska, näringsberikade biokolen, som också används i försöket, kommer från södra Tyskland och är tillverkad av ved från FSC-certifierad skog.

Hur fungerar biokol?

– Den fungerar som en svamp eller ett batteri i marken som håller kvar kväve och ökar vattenmängden. Man skulle kunna kalla den för en kolsänka i marken, förklarar Anne Meyer och beskriver hur biokol, som produceras av organiskt material, gör så att koldioxid, CO₂ håller sig ganska stabil och inte så lätt släpps ut i atmosfären. För att sprida biokol, som ser ut som pulveriserad träkol, på åkrarna kan man använda en gödselspridare. Om biokolen saknar tillsatt näring kan den laddas med kväverikt material (till exempel flytgödsel eller en fermenterad gräsvattenblandning) för att öka näringsinnehållet.

– Effekten av biokol inne-

»Sebastian Meyer.

FOTO: LINNEA RONSTRÖM

»Anne Meyer.

FOTO: LINNEA RONSTRÖM

bär för lantbrukaren att växterna får bättre tillgång till näring och vatten. I genomsnitt av hundratals biokolförsök, som man genomfört över hela världen, har man sett en ökning av skörden på tio procent, säger Anne Meyer.

Biokolen ökar inte enbart skörden vid låg markbördighet utan anses ge grund-, yt- och havsvattenresurserna ett bättre skydd. Mycket tyder på att ökad biokol användning inom jordbruket bidrar till att motverka klimatförändringar genom kolfastläggning i marken om biokolen är producerad på professionellt sätt av restprodukter, förklarar Anne Meyer. Syftet med projektet är därför att visa på de gynnsamma effekter som olika slags biokol

och Skåne. Svaret på hur de gotländska markerna svarar på tillskottet av biokol kommer i höst.

– Det beror lite på vädret. Vi samarbetar med bland annat Statens lantbruksuniversitet (SLU) som undersöker den vattenhållande förmågan och Waila tar markprover. Vi hoppas kunna publicera resultatet någon gång i september/oktober, säger Anne Meyer som tror att biokolen kan bli en viktig faktor i framtiden.

– Vi har därför redan nu gjort en geologisk analys över vilka åkermarker på Gotland som vi tror är bäst att använda biokol på. Den är i form av en digital karta och publiceras inom några veckor på vår hemsida.

Expertteamet bakom projektet består av Daniel Fischer, expert på biokol och kompost från Halle, Erik Karlton, forskare vid Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) i Uppsala och Sebastian Meyer, agronomie doktor och expert på biokol och vd för Waila AB. Projektet är ett samarbete mellan Waila, Leader Gute, SLU, Stenhuse gård samt Gotland grönt centrum.

Eva HC Nyström

» Vi insåg att kunskapen om biokol och dess användning inte är så stor på Gotland...